

Előfizetési feltételek:
Videkre postán vagy helyben házhoz
(hordva.)
Egész évre 16 frt. Fél évre 8 frt.
Negyed évre 4 frt.
Egyen szám 6 krajczár.
Hirdetmények díja:
6-hasábos petitor egyszeri hirdetésnél 12,
kétyszerinél 10, háromszorinál 8 Kr.
A nyilvántartás 50 Kr.
Bélyegdíj külön 30 Kr.
Hirdetmények elfogadtatnak a ki-
adóhivatalon kívül egyedül **Hausen-**
stein és Vogler hirdetéstestületi
hivatalában Budapest: Dorottya-utca
3. sz. 1. em. Bész: Wallfischgasse 10. sz.
Prága: Graben 27.

KÖZÉPPÁRT

Politikai napilap.

Szerkesztői iroda:

Belváros, Klapka-u. 15. sz. 1. em.
A lap szellemi részét illető minden kö-
llemény a szerkesztőséghez intézendő. —
Bermentelt levelek csak ismert a-
zektól fogadtatnak el. — Kéziratok nem
adatok vissza.

Kiadóhivatal:

Belváros, Lipót-u. 2. sz. földszint **(Ker-
tész József** könyvnyomdai irodája)
hova a lap anyagi részét illető köleme-
nyek (előfizetési pénzek, hirdetmények
kiadás körüli panaszok) intézendők.

Törvénykezési reformjaink kérdéséhez.

(Két közlemény).

I.

Nem mellőzhetjük, hogy a jelenleg szőnye-
gen levő közjegyzői intézményt, a magasb igaz-
ságügyi politika szempontjából is vizsgálat alá
ne vegyük; kívánatos lévén, hogy ennek érdekei
minél inkább érvényesítenek azon szabályok-
ban, melyek nálunk a közjegyzőséget fogják ren-
dezni és megalapítani.

A törvényeknek általában akképp kell szerkesz-
tetni, hogy a társadalmi viszonyoknak és szükse-
geknek megfelelőleg, a társadalomra üdvös s jólétet
hozzanak. A parisi Cour d'appel lépcsőzeténél
álló szobor egy könyvet tart, melyen e szavak
olvashatók: In legibus salus! Ez az állami
és társadalmi lét alapelve, melynek valószínűsítésére
kell tehát minden állam törvényhozásának töre-
kedni.

Ezt ez alkalommal az igazságügyre vonat-
kozólag kívánjuk vizsgálat alá venni.

Igazságügyi politikánk érdekei közt kiváló
helyet foglal el, a perlekedési mania lecsillapí-
tása s ezzel s perek számának fogyasztása.

Ha ugyan is látjuk, mikép nálunk a peres
ügyek száma mind inkább szaporodik, a bírósá-
gok teendői folyvást növekedőben vannak —
nem lehet komoly aggodalmakra elégséges okot
nem találunk.

Megdöbbenők azon adatok, melyeket föl-
sőbb bíróságaink évenkénti ügy kimutatásai tár-
nak föl előttünk. A semmitűszék előtt 1870. évben
még csak 17 ezer ügy fordult meg — és az imént
lefolyt 1873. évben már 20 ezerre emelkedett a
semmisségi ügyek száma. — A pesti kir. táblához
1871. évben 78 ezer jön be, — a múlt 1873. év-
ben pedig már, 98 ezer! Így van ez a legfőbb
ítélőszékünk munka körével is. Ide is 1870. évben
még csak 11 ezer ügy jött föl — 1873. évben
pedig már 18 ezer!

Ezen körülmény komoly megfontolást érde-
mel s a törvényhozás figyelmét nagyobb mérv-
ben igénybe veheti.

Mert nemesak az s nem is főleg az itt a fő
baj, hogy a perek nagy száma által tetemesen
megszaporodott bírói munkahalmaz legyőzésére,
az állam költséges nagy apparatust kénytelen
tartani, mi az évi budgetben igen terhes rovatot
képez; még kevésbé az, hogy a fölesleges perle-
kedés nemzetgazdasátlag is igen káros, a meny-
nyiben tömérdek inproductív kiadásokat okoz;
hanem mindenek fölött az a legsajnosabb kifoly-
ása ezen manának, mikép általa a jogbiztonság
nagy mérvben van veszélyeztetve. — Ez nálunk
annyira meg, mikép nincs jogviszony, nincs
szerződés, nincs jog, bár mennyire alapuljon is a
törvényeken, törvényes formalitásokon, mely a
megtámadás s lerombolás veszélyeitől ment le-
hetne, már a res judicata — sem biztos nálunk
attól, hogy még bíróságilag is föl ne forgattassék
— a perlekedés tömkelegében.

Ez a legfőbb indok, mely arra készítheti
a törvényhozást, hogy ellenhatású eszközökről
gondoskodjék.

Mi az eme sikeresen működhető eszközök
egyik leghatalmasbikát véljük a közjegyzősé-
gben föltalálhatni.

Mert a közjegyzők ott, hol ezen jogintéz-
mény megszilárdulhatott, a békebírói hivatás
egyik leghatályosabb tényezőjét képezik. A családok
bebelébe behatolva, a pörökre vezető vi-
szályok elintézőivé válnak.

Helyesen jellemzi azt egy jeles francia jog-
tudor a következőkben.

„C'est son conseil, qui dirige ses clients, qui
leur fait souvent faire telle action, telle operation
plutot que telle autre. Car dès l'instant, que le
notaire est investi de la Confiance des familles,
on ne fait rien, pour ainsi dire, sans le consulter.
On veut son approbation.“ (Az ő tanácsuk az, mely

feleiket vezeti, mely azokat tetteik, műveleteik
választásában elhatározásra bírja. Mert attól a
perectől, hogy a jegyző a családok bizalmát el-
nyeri, ugyszólván mi sem történhet az ő tanács-
adása nélkül. Minden ügyben jóváhagyásukat
keresik.)

És ennek kifolyása gyanánt: „ils sont donc
et doivent être les magistrats des familles. Car
on voit fréquemment que des personnes, desirant
régler entre elles, et á l'amiable des differends sur
lesquels elles ne peuvent s'entendre, consultent
un notaire pour éclaircir les points en litige;
l'investissent de leur confiance et s'en rapportent
á lui comme á un joga souverain! Il prononce en
dernier ressort. Voilà donc une magistrature de
famille volontairement créée.“ — (H. Cellier. La
Philosophie du Notariat.) (A jegyzők tehát a családok
bíráivá válnak. Gyakran történik, hogy
barátságosan elintéznék ohajtva jogi összeütköz-
zéseiket, melyek fölött önmaguk meg nem egyez-
hetnek, elmenni a jegyzőhöz, hogy az fölvilá-
gosítsa viszályos dolgaikat; fölruhazzák azt bi-
zalmukkal, s úgy járulnak hozzá, mint valami
legfőbb bírósághoz. Az véglegesen határoz
ügyeikbe... Ime a családok önkéntesen alkotott
bíróisága!)

Ilyen a közjegyzőknek hivatása, és működése.
És ez nem elvont eszményképe ezen hiva-
tásnak, hanem oly hű rajz, mely a napi élet té-
nyei által támogatatik.

Teljes hiteles forrásokból merített adatok
szerint ugyanis Franciaországban a közjegyzők
hivatalos szobáikban évenként több jogi viszályt
intéznek el a felek és családok közt, mint magok
a békebírák. Ezzel pedig nincs kevés mondvá.
Mert az igazságügyi hivatalos kimutatásokból
látjuk, mikép Franciaországban több, mint három
millió ügy vitetik évenként a békebírák elébe ki-
békítés végett, legnagyobb részben kedvező si-
kerrel.

Ez az különösen, mit mi is közjegyzőink ha-
tásköre által elértetni óhajtanánk. Mert semmire
sem lenne oly nagy szükségünk, mint arra, hogy a
viszályba keveredett emberek kibékítsenek s így
elvonassanak oly perlekedéstől, mely minden
joga lapot nélkülöz és csak rossz szándéku
luza-vonást, vagy bizonyos furfangos közbenjárók
keresetforrását célozhatja.

Erre azonban — mint a francia jog tudó-
sok kiemelik — mindenekelött, s mindenek föl-
ött teljes bizalom szükséges. Ez azon büv-
erő, mely az imént említett eredményt képes elő-
varázsolni, mely a közjegyzőknek jelentékeny
jövendeleforrással szolgál, de amely magának a
társadalomnak sokkal üdvösebb szolgáltatokat
tesz, sokkal nagyobb értékű anyagi hasznokat
szerez.

A bizalmat kell a közjegyzők irányá-
ban előteremteni; tiszteletet szerezve ezen fon-
tos társalmi osztálynak, s tekintélyét oly fokra
emelvén, milyennel magok a bírák minden jól
rendezett jogállamban ellátvák.

Ezt tartsa tehát szem előtt törvényhozásunk,
midőn a közjegyzői törvényjavaslat fölött fog
véglegesen dönteni.

Azok a dolgok, hogy királyiaknak nevez-
tessenek-e azok, kiknek a királyi vagy állami
főnséggel semmi dolguk; vagy, hogy pecsétjei-
ket zárva vagy nyitva tartás; hogy hány köny-
vet s mily rovatok szerint vezessenek; hogy mikor
tartozzanak jelentéseket tenni, meddig sza-
bad székhelyüktől elmaradni stb. stb. — ezek
mind fölötté kicsiségek a jegyzők társadalmi hiva-
tásának ellenében.

A főszólyt arra kellene fektetni, hogy ezen
javaslat oly szabályokat szentesítsen, melyek
ezen intézménynek a polgárok teljes bizalmát
megszerezzék — tekintélyének és hitelének meg-
alapítása által.

Erre szolgáland különösen, ha törvényhozá-

sunk minél nagyobb hatáskörrel ruházzuk föl
a közjegyzőket, mert ez által tényleg kimutatta-
tik, mikép maga az állam is kiváló bizalmat hely-
ez ezen intézménybe. Ne tegyünk tehát korlá-
tozásokat a tekintetből, hogy ingókról, vagy inga-
atlanokról van-e szó; n keressük, hogy a vég-
zendő ügyek csekélyek, vagy fontosak-e, — ha,
nem állítsuk föl kiindulási pontul azon elvet
hogy a pörön kívüli törvényügyek a közjegyző-
kre bízandók.

A hatáskör fontossága természetesen magával
hordja a tekintély és bizalom eme-
lését is.

Kiindulási pontunk tehát az, hogy a köz-
jegyzők egy jól rendezett állam bírónak tekinté-
lyével bírijanak.

Az előhaladottabb jogkifejlődés már is azon
eredményre vezetett az államokat és törvényho-
zókat, hogy az ügyvédi kar a hatóságok mellé
állítottatott, s azzal egyenjogúsítottatott:

Semmivel sem lehet kevesebb ok s érdek
arra, hogy a közjegyzők is hason tekintet alá es-
senek, azon jegyzők, kik ugy is legnagyobb részt
arra hivatvák, hogy ugyanazon funkciókat teljes-
sítsék, melyeket teljesíteni előbb a bíróságok
rendelgetése volt.

Ruházzuk föl tehát a közjegyzőket oly jo-
gosultsággal, de követeljük is tőlük oly képesi-
tési kellékeket, hogy a bírákkal hason tekintélyt
és bizalmat élvezhessenek.

Igy lehet azt oly intézménnyé alakítani,
mely — a fönt kifejtett szempontból — törekvé-
sünk jelenlegi abnormis állapotán nem kevésbé
segíthetend.
Kármán Lajos.

— **Tegnap este** — mint a „M. P.“ értesül — mi-
nisteri tanács tartatott, mely a cabinet lemondási
okmányának megállapításával foglalkozott.

— **A 75 millió magyar kölcsön.** Egy bécsi lap hire
ellenében a „P. L.“ ma azt jelenti, hogy azon consortium,
melyvel a 75 millió magyar kölcsön kötötetett, az optió
jogát a harmadik harmadrészre is tényleg már gyakorolta
és pedig február 20-án az utolsó 25 millióból 500,000
frt. adott át,

— **A budai várpalotában** oly készületek tételnek
melyből azt lehet következtetni, hogy ő fölsége a király
hosszabb ideig fog Budán mulatni.

— **A Tökölj-intézetéről** a „Reform“ hosszabb és
figyelemreméltó közleményt hoz. Ez intézetet tudvalevő-
leg Thökölj Száva, a „legkitünőbb magyar-szerb“ azért
alapította, hogy a szerbajku ifjak a pesti magyar egyete-
men nyerhessenek kiképzést. Tökölj 108,000 frtot kész-
pénzben, 2 házat Pesten, 11 házat Aradon s más nagy-
értékű birtokokat hagyott az intézetnek s az alapítvány
kezelését, az ösztöndíjak adományozását a még akkor
Pesten székelő „Matica Szerbszka“ szerb irodalmi egye-
letre bízta. Mostanában az egyet leköltözött Ujvidékre,
s egészen Miletics politikai céljainak szolgálatára. Így a
Tökölj-intézet is oly szellemben vezetetik, hogy az
alapítványok élvezői a haza ellenségeit neveltetnek.
Ezenkívül meg van serteve a nemes alapító által világó-
san kikötött azon czél is, hogy az ösztöndíjasok a pesti egyete-
men képezzék ki magukat. A múlt tanévben 18
nagyobb ösztöndíjas közül csak öt tanult a pesti egyete-
men. A „Reform“ tehát azt sürgeti, hogy a kultuszminis-
ter érvényesítse azon jogot, melyet neki Tökölj intéz-
kedései megengednek, hogy ugyanis azon esetre, ha
a Matica nem tudna vagy nem akarna a reá ruházott
kötelességeknek megfelelni, az alapítvány kezelése tőle
elvétessek.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése február 28-án.

Az ülések egy idő óta oly gyéren tartatnak és oly
rövidnek, hogy nem annyira a munkának, mint inkább
annak látszanak szentelve lenni, hogy a képviselő urak
létezéséről életjelt adjunk.

Ma is több kérvény benyújtása, a Portugallal kö-
tött kereskedelmi és az Oroszországgal kötött posta-
szerződések 3-dik fölolvásában elfogadása után csak
rövid, észrevétel nélkül lefolyt kérvények tárgyalása ké-
pezte a napirendet.

Főlemelendő még, hogy Borlea a 21-es bizottság-
nak, a nemzetiségi kérdés tárgyában adandó utasításra

vonatkozó Miletics-féle határozati javaslatot kérte napirendre tüzetni, amit a ház elvetett.
Toszt központi előadó bemutatta a közjegyzőségről szóló törvényjavaslat fölötti jelentést.
Ülés vége 11 órakor.
Hétfőn 10 órakor ülés.

A pénzügyi és vasuti együttes bizottságok által a keleti vasut ügyének vizsgálata alkalmával teendő kérdések, az albizottság előterjesztése szerint.

(Befejezés.)

36. A pályamegnyitás és a kormány fölülvizsgálata közötti időszakra, miért nem biztosította a kamatot az igazgató tanács az építési alappól?

37. A párisi szerződés biztosítja a vállalkozónak mindazon politikai vagy pénzügyi válság által igazolható kifogásokat, melyeket neki az 1868. évi november 4-ki a kormányval kötött egyezmény biztosít, s a jövőendő társulat kötelezetik előforduló eset alkalmával a kormányval odahatni, hogy ezen határozat előnye a vállalkozók részére biztosíthatassanak. Miként lehett a társulatra ilyen kötelezettséget elvállalni? s mi módon kerülte el figyelmét az igazgató-tanácsnak, hogy a párisi szerződésben minduntalan az 1868. november 4-ki egyezményre történik hivatkozás, holott ez az 1868. 45. törvényzikk s a rendes engedélyokmány által megsemmisítettnek tekintendő?

38. Ha az igazgató-tanács meggyőződött a párisi szerződésnek nagy horderejéről s a kormány e részbeni véleményére oly nagy súlyt fektetett, miért nem sürgette több ízben a kormányval ennek gyors elintéztetését?

39. Miután a többször említett szerződések Párisban kötöttek van-e biztos tudomása az igazgató-tanácsnak, hogy Párisban szintén az a kereskedelmi és tőzsdéi szokás, hogy bár ezüstre szóló értékpapírok százalékban kitétt árfojyama ha külön megjegyezve nincsen mindenkor osztrák bankjegyekben számitattik? miután ezen állítást az igazgató-tanács föntartja?

40. Van-e tudomása az igazgató-tanácsnak, hogy a részvényesek és kötvénybirtokosok tényleg mennyit fizettek az angol-osztrák bankba osztrák értékben?

41. Beadta-e az értékekről az angol-osztrák bank az igazgató-tanácsnak a végleges számadást; ha igen, vizsgáltatt-e? (Ugyanezen kérdés az osztrák bankhoz.) Ha vizsgáltatt, mi az eredmény? Terjesztették elő.

42. Midőn Warringgel 1871. márczius és júniusban az egyesség megkötöttet s neki az abszolutórium megadatott, nem tartotta szükségesnek az igazgató-tanács ily fontos dolog miatt egy rendkívüli közgyűlést hívni össze s ha nem, miért nem?

43. Volt-e más ok Lehmann főmérnök elbocsátására, mint a vállalkozó kívánása; s ha nem volt, mily szerződésen alapszik a vállalkozó ezen joga? Ha pedig jogtalanul tette, miért egyezett bele az igazgató-tanács?

44. Miután Bottlik főigazgató az igazgató-tanács által a főmérnök ellenőrzésével bízott meg, kérdés, nevezett főigazgató jártas-e a mérnöki szakmában? S ha jártas, miért lett mégis a vonalszakaszok megvizsgálásánál Klossovszky mérnök mellé Földrampersperg ezen vizsgálattal megbízva? Ha pedig Bottlik igazgató ezen mérnöki tudományban nem jártas, lehet-e egy nem-mérnököt egy főmérnök ellenőrzésével megbízni?

45. Mi indokok vezérelték az igazgató-tanácsot a vállalkozókkal a végleges egyességet megkötni s neki abszolutóriumot adni? S miért nem olvastattat föl ezen egyesség az 1871. ápril 20-iki ülésen?

46. Igazolta-e valamivel az angol-osztrák bank, hogy még az egyesség megkötése előtt az igazgató-tanács utalványára vonatkodott kiadni a másfél millió forintot? (Ugyanezen kérdés intézendő az angol-osztrák bankhoz.)

47. Az igazgató-tanács valami kedvező hírek nyomán utalványozta a másfél millió forintot. Mi indította az igazgató-tanácsot, hogy ily nagy összeg utalványozását csupán kedvező szóbeli hírekre alapítsa, vagy van-e valami biztosabb alap, mely ezen hírek valóságát igazolja?

48. Az 1871. ápril 20-iki ülés jegyzőkönyve nyomán a kormány a pályát továbbépítésére nézve teljesen megnyugtató nyilatkozatot tett; mi módon történt e nyilatkozat, irásban vagy szóval, miután a jelentés és jegyzőkönyv közt lényeges a különbség?

49. A kormány főjelentése 9. lapjának 4-ik bekezdésében az igazgató-tanács által kiküldött szakértők az építésre vonatkozó kedvező jelentéséről tétetik említés; kik azon szakértők és hol található a jelentés?

50. A társaság által kiküldött vizsgáló bizottság említi, hogy az 1869. augusztus 16-iki ülés jegyzőkönyvéhez van csatolva a munkák állásának dícséretével tett jelentés. Terjesztették elő ezen jelentés.

51. A tett kiadásokról és fizetésekről adott-e az angol-osztrák bank számadást és fölvilágosítást? — Átalában volt-e előlegesen meghatározva, hogy milyen legyen a részvények és kötvények kibocsátási ára a nyilvános emissziónál? s ha tényleg nagyobb, hogy az a társaság javára irássék.

(Ezen kérdés az angol-osztrák banknak is teendő.)

52. Az angol-osztrák bank 1869. december 9. átiratában a befizetett és a társaság nevére irt értékek különbözetért pótlást ígér? Meg történt-e ezen pótlás? Ha igen, terjesztették elő az okmány, valamint az angol-osztrák bank május 29-ki átirata is?

(Ezen kérdés az angol-osztrák banknak is teendő.)

Mutassa ki az angol-osztrák bank az eredeti bekegyvelést?

53. Voltak-e a rendkívüli közgyűlésre a hirdetések oly módon megtevé, a mint azt az alapszabály 6. §-a rendel, t. i. pesti, bécsi hivatalos és más lapokban? Neveztesse meg a lapok.

54. Közöltessenek az 1873. június 18. és 28-ra rendkívüli közgyűlésre összehívó adatok, hirlapok stb. és

az első rendsz. közgyűlése is miután itt a fölhívás is teljesen szabályszerű.

55. Föntartja-e a társulat az állam irányában még most is hat, sőt az utolsó időben kilenc milliányi követelését, miután erről több ízben lemondott? És ha igen, mondja meg az igazgató-tanács mi alapon?

56. Az igazgató-tanács a képviselőházhoz benyújtott kérvényében állítja, hogy a kormány a társulattal szemben mint szerződő fél áll, s így bírói szerepre hivatva nem lehet. Mily indokok vezérelték az igazgató-tanácsot azon álláspontra, hogy a kormány és állam irányában magát csupán szerződő félnek tekintse, miután a kormány felelősségénél és fölfelügyeleti jogánál a legtöbb esetben hivatva van, sőt kötelessége bírálni és így ítélni is? És ha az igazgató-tanács ez álláspontra elfoglalja, mi módon kérhetette a kormány s általa az állam segélyét?

57. A másodosorozatu kötvények visszavásárlása iránt nyilatkozván az igazgató-tanács, a kormányval azt mondja, hogy miután ez iránt a társaság 1873. február 28-ig tartozik nyilatkozni, indítsa meg 1872. december közepéig a tárgyalásokat, mert különben „a felelősséget a káros következményekért el nem vállalhatják“ (t. i. az igazgató-tanácsosok.) Mi alapon akarja magát az igazgató-tanács a felelősség alól kivonni? s kire akarja a felelősséget hátrítani? és mi okból?

58. Maga az igazgató-tanács kérvényében többször említi, hogy a 20 millió másodosorozatu kötvényeket eladta. Miért nem maradt az igazgató-tanács ez álláspontra? Miért nem tartotta tényleg eladottnak ezen kötvényeket? S miért kívánta később kiváltani, a midőn ezen határozata által a társulattal, kormányval s általa az államnak annyit bajt szerzett?

59. Van-e tudomása arról az igazgató-tanácsnak, hogy az aláírási fölhívásnál a „Société Générale“ Párisban a részvények után fix százalékot tett ki?

(Ugyanez a kérdés; az angol-osztrák bankhoz is.)
60. A társulat tartozása folyó év január végéig 17.051.539 forint 44 krra tétetik papírban teendő — bennfoglalattik-e ezen sommában azon 1.500.000 forint, mely az államgaranciából mint a részvényekre eső rész szerepel? Terjessze be az igazgató-tanács e részben a kimutatást.

61. Midőn a társulati eredeti értékek elfogytak, — az igazgató-tanács a teljes kitépítésre szükséges költséget eleinte 8 millió frtra teszi, aztán nemsokára 13 millió frtra, midőn a kölcsön köttetett, már 15.200.000 forint, most 17.051.539 frt s előlegekkel és kamatokkal ma több mint 24 millió forint; kérdés az igazgató-tanács: mi módon történhetik ez? Lehet-e csak némileg szakavatott és szabályszerű számításnál ily roppant különbség?

62. Mennyire van a kisajátítás végrehajtva? — Van-e még e részben a társulattal tartozása, — s mennyi az?

63. Az igazgató-tanács kérvényében említve van, hogy a társaság az 1873. július 1-jén esedékes szelvényeket bármilyen uton be kívánja váltani; mily alappól gondolta ezt az igazgató-tanács eszközölhetni, miután akkor már 20 millió forintnyi másodosorozatu elsőbbségi kötvény ki volt adva, s ez a részvény kamatainak járulékat mint elsőbbségi kötvény legnagyobb részben már ügyis elnyelte?

64. Mily alapon véli és tudja az igazgató-tanács azon állítást bebizonyítani, hogy a keleti pálya mértföldenkint 840.000 frtba került tényleg, és így 227.150 frttal többe, mint előirányozva volt? Kimutatatható-e alaposan ezen többlet?

65. Bróde Lipót vizsgálóbizottsági elnöknek kifizetett-e azon 40.000 frt a társulati értékekből, melyet fáradozásaiért kért?

III. Az angol-osztrák bankhoz intézendő kérdések sorozata.

1. Mi módon jutott Warring az angol-osztrák bankkal összeköttetésbe?

2. A részvényaláírási fölhívásban miért nem voltak a párisi szerződések említve? Ezen fölhívás mi módon szólhat engedélyesek nevében, midőn akkor maga az angol-osztrák bank volt az engedélyes? Egyenlők voltak a fölhívások.

3. Tud-e arról valamit az angol-osztrák bank, hogy a „Société Générale“ fölhívásában a részvény után fix százalék lett volna kitéve?

4. Igaz-e, hogy a részvényeknél az első befizetés 80 frt volt ezüstben, s a társaság részére csak 69 frt 80 kr iratott, s e szerint a különbözet 4.081.836 frt? Igaz-e, hogy az elsőbbségi kötvény 222 ezüst frttal fizetett, s ez a társaság részére bankjegyben iratott s a különbözet 3.826.721 frt?

5. Beadta a társaság értékek bevételeiről és kiadásairól az angol-osztrák bank az igazgató-tanácsnak a végleges számadást; s ha igen, megvizsgáltatt-e, ki által, mi az eredmény?

6. Mivel igazolta az angol-osztrák bank, hogy a Warringgel kötött egyesség előtt másfél milliót nem akart a társaság rendelkezése alá bocsátani?

7. Igaz-e, hogy az angol-osztrák bank 1869. december 9-iki átiratában a befizetett és a társaság javára irt értékek különbözetért pótlást ígért? Meg történt-e ezen pótlás, mily mérvben? Mutassák ki. Szóval, mutassák ki, hogy az egész értékből kinek javára maradt az agió-különbözet és a kamat?

Mutassa be az angol-osztrák bank az eredeti bekegyvelést s minden e részben szükséges eredeti okmányokat azon hatóság előtt, mely e részben érvenyes.

Külföld.

Budapest, február 28.

Thiers leveléről a „Rep. Fran.“ a legnagyobb elismeréssel szól. Thiers — írja Gambetta lapja — soha sem fejezte ki világosabban és határozottabban gondolatait, beszédeinek hangja soha sem volt komolyabb és szigorubb. Thiers rámutat az eszköze, mely által a bajt

el lehet hátrítani; egy eszköz van csak, s ez az „eszély ténye“ t. i. a kamara feloszlása.

A bonapartisták márczius 16-án ünnepet fognak ülni, mert ekkor fogják Lutul nagykorúnak nyilvánítani. A royalisták szintén mozogni kezdenek, s ott legitimista híveit fogadják; ezen hirt megezáfolják ugyan, de annál határozottabban merül fel egy másik hír, hogy t. i. a fuzió-alkudozások márczius 25-dikén ismét fel fognak vétetni.

Az ashanthik, mint a napokban már említettük, ugyancsak rászédik az angolokat, kikkel ugy tettek, mint a ravasz vadállat, midőn az már azt hiszi, hogy a szákmánya holtan hever lábai előtt. Ezen ashanthikra vonatkozólag egy afrikai levélből közöljük a következő érdekes részleteket: Az afrikai benszültöttek folytonos érintkezésben vannak — mint hiszik — a tulvilággal. Az ashanthik sohasem mulasztja el, midőn pálmaborból inni akar, előbb egy keveset a földre önteni, s védistenét akként borral kínálni meg. A kétkedés e vadak közt ismeretlen. Az afrikainak vallástana van, de vallása nincs. Hisz bizonyos istenekben, kiknek hatalmuk van fölötté, s ezeket emberi tulajdonságokkal gondolja fölruházva lenni. Valóságos zarnoki csapatfőnököknek, vagy királyoknak tekinti őket. E vadak főerénye a családhoz való ragaszkodás, s ez a földéleten túl, a tulvilágig terjed. E család, sőt a törzs tagjai különös hűséggel vannak egymáshoz utalva. Mások iránt árulók, becselenekek, barbarok lehetnek, egymásiránt azonban szeretetteljesek és hűségesek. Az ashanthik családjuk tagját, halála után gyakran otthon a házban temetik el, hol azt életében szerették. Rokoni nem tekintik a halottat férges által szétmarcangolt testnek, hanem bizonyos aetheri tulajdonsággal bíró léleknek, mely az életet körülrajongja, s ezekkel társalog. A halottak számára gyakran ételt is tesznek ki. Az ashanthik sohasem érzi magát elhagyatva; mert ha nincs emberekkel együtt, mellette vannak a halottak lelkei, s ezeknek énekel hánata, vagy öröme fölül. Ez a vadak vallása. A loyaltást az afrikai nem ismeri, adóját egyszerűen félelemből fizeti.

Az esti postával érkezett hír szerint a közbiztonsági ügy főigazgatója nagyon komoly jelentést terjesztett a belügyminiszter elé a bonapartisták, de különösen Napoleon herceg igazgatására vonatkozólag, melyeket az a demokrata és szocialista elemekkel való szövetségben elkövet. Valóban — távirják Párisból — a bonapartisták mindig merészebben lépnek föl, s mindent elkövetnek, hogy márczius 16-dikára (Lulu nagykorúsításának ünnepéjére) minél több parasztot csaljanak Párisba.

Különfélek.

Budapest, február 28.

(Hivatalos.) Az igazságügyminiszter Till Mihály földmívelési, ipar és kereskedelmi miniszteri III. osztályu szamtisztet az igazságügyminiszterium számvevőségéhez II. osztályu szamtiszté, a beregszászi kir. járásbírószághoz aljegyzővé Patoky Menyhért beregszászi kir. törvényszéki díjas joggyakornokot, a budapesti királyi főügyész Pap Mihály kir. ügyességi díjnokot a pesti kir. ügyességhöz írnokká nevezte ki.

Király ő fölsége valószínűleg a jövő hét közepén érkezik fővárosunkba. Bécsbe, mint már említettük tegnap korán reggel érkezett ő fölsége, hogy a bécsiek ovációját kikérülje. Az udvari váró teremben csak a miniszterek (s egy korona-herceg) voltak összegyűlve. Erzékeny volt a király és a korona-herceg közti találkozási jelenet. Rudolf főherceg esőkokkal halmozta el atyja kezét, ki őt megölelte és homlokát megéskölte. A király a fárastó utazás daczára, a legjobb egészségben tért vissza, ugy szintén Andrassy gróf, ki akkora bundával járta be Oroszországot, hogy szinte alig bírta cipelni. A király a hadügyminiszterrel kezett fogott, s Auersperg herceggel néhány szót váltott. A többi miniszterrel csak üdvözlötlet cserélt ki, mire a várpalotába hajtatott.

Lázár Kálmán gróf, mint a „P. N.“-nak távirják tegnap este 11 órakor meghalt. Lázár Kálmán sokáig volt a fővárosi társadalmi és írói körök igen kedves tagja, míg 1870-ben végleg magányába vonult visszara, hogy kedvez tudományának, a természetudományának éljen, mely benne egyik jeles munkását vesztette el. — Béke hamvaira!

Óváry Lipótról már említettük, hogy mivel itthon nem talál tehetőségének megfelelő foglalkozást, vissza készül Olaszországba. A „Hon“ mai számában megértesíti ezen hirt, s figyelmezteti a kormányt, hogy ezt engednie nem szabad, miután hely és költség van arra, hogy ezen szorgalmas buvárunkat hazánknak megtartsuk.

Új posta hivatal. Segesvárszék Erked nevű községében új postahivatal állittatik föl, mely működését f. évi márczius hó 1-én megkezdí, és a levél- és kocsi postai küldemények föl- és leadásával fog foglalkozni. Ennek kézbesítési kerületét: Bene, Derzs, Erked, Musna, Pálos és Petek községek képezik.

Termeszetrájk. A „Magyar Ujság“ újdonságai közt a következő természetrajzi kuriozumot olvassuk: „Nyestet fogtak Erken Blaskovics Gyula erdejében. A béres, a ki megfogta, lábait lemetszette s ugy tömte ki. Valóban érdekes, hogy Szibéria ezen lakója miképen vándorolhatott le a Torna mellé? Ezelőtt mintegy 20 évvel Zsadányon fogtak szintén egy nyestet. Tehát azon vidéken ez már a második.“ — Azon a vidéken meg lehet, hogy ez a második eset, de ha a „M. U.“ ugy örül e fogásnak, kijelentjük neki, hogy széles e hazában évenként igen sok nyestet fognak p. u. Dunántul, azon egyszerű oknál fogva, hogy a nyest nem csak Szibériában, hanem egész Oroszországban, Közép-Európában, s így hazánkban is honos.

A pesti első gyermekmenhely-egylet az evang. iskola-épület dísztermében (Deák-tér 2. sz. a.) márczius hó 5-dikén, csütörtökön, délelőtt 11 órakor tartja meg évi rendes közgyűlést, a következő tárgysorozattal: 1) Titoknoki jelentés. 2) Orvosi jelentés. 3) Pénztári szám-

adások kivonatai. 4) Jegyzői kimutatások. 5) Bizottsági jelentés a számadások fölülvizsgálatáról. 6) Intézkedés az 1874. évi számadások fölülvizsgálata iránt. 7) Költségvetés 1874-re. 8) Alapszabályok változtatása. 9) Új házirend megállapítása. 10) A választmány és tisztviselők megválasztása. 11) Netaláni indítványok. 12) Intézkedés a közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítése tárgyában.

— **A nemzeti színház operáját,** mint a „Hunnia” írja, veszély fenyegeti a mennyiben „Ellinger, kinek vállain nem egyszer nyugszik az egész repertóir. Heteken át ismételve kérte évek előtt kötött szerződésének módosítását, illetőleg 50 frtnyi jétékdíjat minden föllépésre, mi által fizetését 10,100 forintra kerékíthetné ki. Az igazgatóság, melyet e részben a belügyminiszteri tanácsos képvisel, ismételve megígérte, mindaddig azonban maradt a dolog abban, hogy Ellinger énekel az eltávozott Hajós, a 14 ezer forinttal szerződöttet és rekedtsége miatt folyton pihenő Stéger helyett évek előtt kötött szerződése alapján. Most Ellinger fölmondta az engedelmisséget s e miatt nagy a zavar az igazgatóságánál. A játékröndet nem lehet megállapítani s ha valamelyik fél nem enged, Richter ur egy újabb fölfedezésére lesz szükség, hogy dalmi-előadást lehessen tartani. Ezt írja a „Hunnia.” Mi részünkről meg vagyunk győződve, hogy ezen differenciát ki fogják, mivel ki kell egyenlíteni. A nemzeti színháznak szüksége van Ellingerre, viszont Ellingernek is a nemzeti színházra, így a viszályt kiegyenlítő közléputat könnyű lesz föltalálni.

— **A fővárosi közmunkák tanácsának** február hó 26-án tartott ülésében fölolvastattott Ország Sándor osztálytanácsos által szerkesztett, a fővárosi közmunkák tanácsának 1872-dik évi működésére vonatkozó évi jelentése, melynek kilenc pontja közül legérdekesebb a VI-ik a mennyiben ennek tartalma oly nagy fontosságú tárgyalások és intézkedésekről tesz említést, melyek közérdekű természetűek fogva, az egész fővárosra kihatnak; ilyenek: a dalmiház és a magyar népszínház építése, a budai királyi várkert szabályozása, a budai Elipse rendezés, a várból a krisztina városba és Tabanba levezető fő kocsú utak, és ezzel kapcsolatban a királyi palota környékének rendezése, a Gellérthegy befűtése, a Svábhegyre vezető fogaskerekű vasút, az ördögárok beboltoztatása, az államvasut társulattal történt kiegyezkedés és ebből kifolyólag egy új pálya-udvar létesítése, valamint a 2 sziv utcának áthidalása, a városliget rendezése, a lóversenytér áthelyezése a lóportorony telkekre, emlékszóbrok föllállítása (Eötvös, Petőfy), a budai Kelen-föld szabályozása, templomok díszítése stb. stb. A fővárosi hatóságnak a kerepesi-ut szabályozási vonalának megtartása, valamint a városligetnek kibővítése tárgyában fölolvastott átiratai örövendés tudomásul vétetnek, ez utóbbira nézve elhatározottat egyszersmind, hogy a munkálatoknak mielőbbi megindíthatása céljából az illető tervek a fővárosi közönségnek, mint a mely ezen munkálatokra 25,000 frtnyi költséget szavazott meg, mihamarabb átküldessenek. A Haas palota előtt elterülő régi színházterület szabályozására vonatkozólag a fővárosi hatóság és közmunkák tanácsa között eltérő nézetek forogván fenn, amennyiben ez utóbbinak nézete oda irányult, hogy eme térnek azon része, melyen jelenleg az ideiglenes bazár-épület áll, beépíttessék, míg ellenben a fővárosi hatóság azt szabadon megtartatni kívánta. Miután a fővárosi hatóság dacára az e tekintetben folytatott huzamosabb tárgyalásoknak saját nézetét, — mely részben a közvélemény helyeslésével is találkozott — továbbra is fenntartja, a közmunkák tanácsa érezte magát a kérdéses tér szabályozására, illetőleg annak szabadontartására nézve, egy újabb tervezet kidolgoztatását elrendelni. Ezen újabb tervezet értelmében, a Haas palotával szemben épültek egy egyenes vonalba huzatnának, miáltal az egész tér egy rendes négyszögű alakot nyerne, melynek közepében egy kertelménytel környezett szökő kút helyeztetnék el; ezen díszítmény a kocsú utól egy magasabbra fektetett járda által fogva elválasztatni. Az ilyformán kidolgozott terv a fővárosi hatóságnak léssen kiadandó.

— **Türschmann Richard,** ezen vak színész, tegnap este mutatta be a fővárosi közönségnek magát a Hungária termeiben. Maebethet adta elő elég nagy közönség előtt. Valóban ritka sikerrel. Hatalmas hangján teljesen uralkodik s a párbeszédek gyors átmenetiben semmi nehézséget nem éreztetett. Általában véve az egész közönség el volt ragadtatva. Néhol ugyan azon zökkenést, a mely kikerülhetlenül megvan minden ily előadásban, s a mely nyomasztólághat az elfogulatlan szemlélőre, miután ugyanazon lényben nemesek két, vagy több ellentétes hangot és mimikát, hanem ellenkező szenvedélyt is — és pedig csúcspontján, lát megtestesítve, érezni lehetett, de ez természetes. A közönség azonban nagy műveltségben részesült, s remélni lehet, hogy mai (vasárnap) felolvasása „Antigone” még számosabb közönséget fog magához vonni.

— **Hetvenéves kereskedői jubileum.** A Kollarits József és fiai-féle „Ypsilanti”-hoz címzett vászon-kereskedőcég, mely mintegy 70 éve áll fenn, közelebb nyitja meg a váci utcában épült díszes új házában üzleti helyiségeit. A csinos, kétemeletes épületben csakis a cég üzleti helyiségei vannak elhelyezve, s a kereskedői ház holnap az új bolthelyiség megnyitása alkalmával megtartja 70 éves jubileumát, a melyet a múlt évről az új ház befejeztéig elhalasztattak.

— **Székrenyessy Endre** volt es. k. orsz. főtörvényszéki alelnök tegnap esti 6 órakor meghalt. A szerkesztőségünkhöz beküldött gyász jelentés következőleg hangzik: Székrenyessy József és neje született Slachta Etelka Székrenyessy Dániel és Székrenyessy Mária mint testvérek és sógorné, özv. Székrenyessy Pálné mint sógorné, Székrenyessy Korúcl, Nándor, Géza, özv. Quentzer Alajosné született Székrenyessy Paulina, és Székrenyessy Otília, ugy Székrenyessy Béla, Kálmán, Lajos, Árpád Bátor, Berta és Margit férjzett Riszell Gyuláné mint unokaöccsöik és unokahugok, szomorodott szívvel jelentik Székrenyessy Endre ur udvari tanácsnok, s a volt es. k. országos főtörvényszék alelnökének, csütörtökön f. 1874. évi február 26-án, esti 6 órakor, élte 29-ik évében, hirtelen történt gyászos kimúltát. A drága

halottnak hült tetemei szombaton folyó hó 28-dikán délutáni 4 órakor a gyászlakban — serteskereskedő-utca, az éjszaki vaspályához czimzett házban — reform. vallás szertartás szerint beszenteltetvén, a kerepesi ut melletti temetőben fognak nyugalomra tétetni.

— **Rövid hírek.** Dr. Vida Jenő köz- és váltóüggyvéd holnap ügyvédi irodát nyit a kigyó-utca 4. sz. a. épületben. — A budai várszínházban tegnap este a konservatorium növendékei játszottak. Taps volt elég, de valamely nagyobb reményekre jogosító tehetségnyilvánulás minél kevesebb. — Az iparmuzéumban vasárnap (márczius 1-én) Ipolyi Arnold fog fölolvani „a műiparról az egyházban,” utána pedig Xantus János „a japáni papírparról,” nevezetesen a borpapírgyártásáról. A fölolvások mindig d. u. 3 órakor tartanak a nemzeti muzeum dísztermében. Jegyek előre válthatók a muzeum irodájában, azontul az előadás napján a pénztárnál. — Hradszky Franciska asszony-ság szepes-olasi magánövédjében saját költségen 15 koleraárvát fogadott föl, s azokat intézeti ápolás és nevelésben részesíti. Ez emberbaráti cselekményéért, a belügyminiszter nevezett jötevőnek a XVI. szepesi város törvényhatósága útján elismerését jelentette ki. — A porosz alsóház a lófuttatásokra előirányzott 51000 tallért kitérítelte. — Az állatkertben a legjelesebb külföldi tyukfajok tojásait olcsó árakon lehet megszerezni. A szóbeli, vagy írásbeli megrendelések az állatkert irodájába intézendők. A vidékről történő megrendelések is pontosan teljesíttetnek. — A fogaskerekű vasut munkálatai a Széchenyi-hegyen annyira haladtak már, hogy remény van hozzá, mikép május 24-ig átadhatják a forgalomnak. — Az Ujpesten építendő templom költségeire a közoktatási miniszter 5000 forint utalványozott a vallásalapról. Az újpesti kath. egyháztanács elnöksége ennek folytán legmelyebb köszönetét nyilváníti. — A Török-Gálfi-Horváth székely vértanuk emlékoszlopát a szobor-bizottság porosz gránitból 3 és fél öl magasságban itt a fővárosban Jablonszky Vince kőfaragónál készítteti. Az oszlop István napjára készül el és 1500 frtba kerül. Marosvásárhelyt innepélyesen fog fölláttatni a köztemetőben. — Rossi művészi játéknak hatását mutatja azon figyelemreméltó körülmény, hogy Shakespeare műveit könyváruaink soha annyit nem keresték, mint mióta Rossi fővárosunkban vendégszerepel. — A budai tornaegylet a „fácán” termében márczius 5-dikén bált ad, melyre a jegyek (Gretschel Ede ékszerkereskedésében (víváros fúteza) s az egylet helyiségében kaphatók. Személyjegy ára 1 ft. 50 kr. A lakáshány Budán megszünt, mert a legelénkebb utcákban, a legtöbb új házban számos lakás kapható tetemesen leszállított bér mellett. — Az országos katonai kórház, mint a „Baloldal” írja, nagy veszedelemben forog, az épület az összerokadás veszedelmének levén kitéve, a koroda kiürítése elrendeltetett, mi nem könnyű dolog, mivel az eddig e czélra kibérelve épületek mind ki vannak adva.

— **Németalföld és az irói tulajdonjog.** A „Magyar igazságügyből” vesszük át a következő érdekes közleményt:

„A kicsiny, de gazdag és művelt Németalföld a külfölddel szemben nem ismeri el a szellemi tulajdon. Ennek következtében a legnagyobb terjedelemben kiaknázza a külföldi irodalmat részint utánnomokat, részint fordítások által. Minden nevezetesebb külföldi könyv jó utánnomokban olcsón kapható. Az utóbbi négy év alatt csak a német irodalomból 800 kintin munkának fordítása volt bejelentve, ezek között találjuk a következő szerzők műveit: Auerbach, Bodenstedt, Spielhagen, Gutzkow, Lewald, Haekländer stb. A tudományos irodalomból fordítás alá kerültek Schlosser története, Niemeyer pathológiája, Brehm, Rossmässler, Rüstow, Boeck könyvei. Az utánnomok között Heine, Geibel és Freiligrath művei említendők. A kis ország ezen szabad vásár mellett igen jól érzi magát, kiadói meggazdagodnak, szorgalmas népe pedig gyarapodik műveltségében. Ez okból csak igen heves ellentállás után köt oly államszerződéseket, melyekben a szellemi tulajdon kölcsönös biztosítása állapítottatik meg. Ily szerződéseket eddig Franciaországgal (1855) Belgiummal (1858) és Spanyolországgal (1863) kötött és ezekre is csak azért vállalkozott, mert ezen államok általános kereskedelmi szerződést is csak azon föltétel alatt akartak kötni, ha a szellemi tulajdon biztosítottatik. Azonban még ezen szerződésekben is ki van mondva a fordítások teljes szabadsága. A német írók és könyvkereskedők, kik a szellemi tulajdon ezen mellőzése által nagy kárt szenvednek, — újabban egy ily szerződés kötését sürgetik és e végből a következők cím alatt: „Denkschrift betreffend eine eventuelle Literarkonvention zwischen Deutschland und dem Königreich der Niederlande” egy emlékiratot dolgoztattak ki, melyben a szükséges adatokat összegyűjtötték. Nincs ugyan reménységök, amint maguk is kifejezik, hogy ily szerződésre rádjá magát Hollandia, de azt hiszik, hogy lesz alkalom a kis államot sarokba szorítani és akkorra fölhívják a német kormány figyelmét ezen érdekeik megvédésére. A szellemi tulajdon teljes mellőzését a külföld irányában, ugy mint Hollandiában divik, aligha lehet jogilag védelmezni. Ellenben helyes azon szivós ragaszkodás, melylyel Hollandia a fordítás teljes szabadságát fenntartja, minthogy a fordítás újabb szellemi munkát terem.”

— **Nemzeti színház.** Vasárnap, márczius 1. A székelyföldön. Népszínmű 3 fölvonásban.

Törvényszéki csarnok.

Budapest, február 28.

(Aki a katonaságtól irtozik.) Veisz Lajos foglalkozás nélküli kereskedőségét már kétszer maradt el az ujonozástól, és csak a múlt évben vezettetett elő a sorozási bizottsághoz, mely őt ideiglenesen a hadkötelezettség alól fölmenté. Mulasztását azonban a városi tanács hatheti fogsággal büntette. A honvédelmi miniszterium ezen végzést föloldta, mert ily vétségekre nézve a törvény értelmében a törvényszékek illetékesek. A

vádolt, ki a mai tárgyalásra csak karhatalommal lehetett elővezetni, azzal menté magát, hogy ő addig várt, míg a sorozáshoz idézték. Egy havi fogságra ítéltetvén, vádolt, kinek állandó lakása nincs, azonnal letartóztatott.

Táviratok.

— **Bécs,** február 28. A „N. Fr. Presse”-nek távirják Párisból, hogy a cabinet a Bonaparte család kizárásának kérdésével foglalkozik.

— **Páris,** február 28. A „Journal de Paris” szerint Gontaut-Biron berlini követ jelöltetett ki pétérvári nagy követté.

— **Páris,** február 28. A nemzetgyűlés elvetette a zongorák tervezett megadóztatását.

— **Nanqasaki,** február 27. A Samurais-kertület alkirálya a lázadás élére állt. A csapatok és a fölkelők összeütözköztek, az eredményről semmi hír.

Éjjel érkeztek.

— **Bécs,** február 28. A képviselőházban Scheunerer egy bizottság kiküldetését indítványozza a keleti marhavészre vonatkozó ügyek földerítése céljából. — A katonai nyugdíjazásokról szóló normal-budget egy külön bizottsághoz lett utasítva. — A kérvényi bizottságnak, a hadifölserelés árjelési határidejének kiírására vonatkozó jelenléte után az ügy mellett szólottak: Giskra, Hallvich, Sturm, Haape, Suess, Merrik.

— **Madrid,** február 28. Serrano a végrehajtó-hatalom elnökévé Zabala miniszterelnökké nevezették.

— **Barcelona,** február 27. A karlisták egyetlen kard kivonása nélkül Ampostába vonultak. Tortosa fenyegetve van.

Közgazdaság.

Budapest, február 28.

— **A budapesti hegyipálya-részvénytársaság** múlt évi jövedelmével összes adósságait törlesztette, és az idén már osztalékot fog fizetni, mely a tavalyi bevételek arányában körülbelül a részvénytőke 7 százalékos kamatjának föllemege.

— **Az anglo-magyar bank** mérlege hírszerint elkészült. Egy millió forintnyi veszteséggel kedvezkedik a részvényeseknek. A határvidéki erdőüzlet, mely a létel és nem létel kérdése e bankra nézve is, nem vétetett számításba.

— **Az árpád-gözmalmi részvénytársulat** ma tartotta közgyűlését Holtscher Manó elnöke alatt, a mely alkalommal a nyereségnél konstátált 337,158 frt 95 krból az üzleti és igazgatási 419,756 frt 03 krra rugó költségek levonása után 17,402 frt 92 kr. plus maradt fenn. Ezen összegnek az alapszabályszerű leírásokra fordítást jóváhagyta a közgyűlés, s az igazgató tanácsnak megadta a fölmentvényt.

— **A saigotarjáni vasfőnömi-társaság** közgyűlése ellen sok panaszt emeltek; legközelebb a „Hon”-ban egy nyilatkozatban a Strohmannok ellen kelt ki több részvényes, kik a majoritást megteremtették.

— **A magyar nyugati vasut** a „Hunnia” értesítése szerint engedélyt kért a bécs-novii vasut kiépítésére. E pályának bécs-gráci szakasza építtetnék legelőször ki. Banhaus miniszter beleegyezett, hogy a Bécsből kiinduló vonal a nyugati vasut Jehring állomáshoz csatlakozzék. E tárgyban az igazgató-tanács egy küldöttsége ment azt osztrák kereskedelmi miniszterhez. Nem tudjuk megfogni a magunk részéről, mit akarnak a nyugati vasut urai, kik üzletköltségeiket sem képesek bevételeikből fűdözni, új koneessió hajhászatokkal, melyek ugyis zavaros viszonyait még jobban bezavarhatják.

— **Magyar borok a londoni kiállításon.** Mint a „Borászati Lapokban” olvassuk, a londoni nemzetközi kiállításra jelentkezett kiállítók száma 57-re, az ivergeké 21,700-ra emelkedett. A borok elszállítását illetőleg azt határozta a rendezést elvállalt orsz. gazd. egyesület, hogy a nagyobb kiállítóknak az átrakodásokkal járó kiadásokat megkimérendő, a 300 ivergnél többet kiállítók borokat egyenesen küldhetik Londonba; a többiekre nézve föntartott azon határozat, hogy a borokat az egyesülethez kell beküldeniük. Az egyesület kollektív kiállításának képviselőivel Schiefner Gyulát, a bécsi közkiállítási magyar bizottság volt titkárat bízta meg.

— **Erdélyi borai** mindinkább magakra vonják a figyelmet s örömmel jegyezhetjük föl, hogy az erdélyi termelők és gazdasági egyletek is mozogni kezdenek. Közelebb a torda-aranyosi gazdasági egylet pályázatot nyitott egy népszerű és alaposan indokolt értekezés írására, mely kellő rövidséggel kimutassa, hogy egyfelől a tordai, polyáni, egerbegyi, sz. királyi, lónai, gerendi, hadrévi, s kecsői, — másfelől fölvinczi, földvári, kocsárdi szőlőhegyekben asztali borok jóságára melyik 1. a sok közül az a három fehér bort adó szőlő válfaj, melynek termelése a most keverve vagy elkülönítve termelt válfajok közt, általános elterjesztése, a többi válfaj fölhasználásával kívánatos, sőt gazdasági tekintetben szükséges, és 2. melyik azon két vörös bort adó szőlőfaj, melynek termelése az 1. sz. alatt említett okoknál fogva szintén mások fölött óhajtatandó? — A legjobb értekezés jutalma 10 darab arany s a pályaművek augusztus 31-ig az egylet titkárához Tordára küldendők.

— **A budapesti gabna és értéktőzsdéről.** Február 28. A tőzsde az ultimo daczára szilárdan volt hangolva, bankpapirokban élénk forgalom fejlődött ki. Zárjegyzéseink ezek: m.-vasuti] kölcsön 96.50; m.-sorsjegy 78.75—79 Unio viszontbiztosító 195 forint, anglo-magyar 35 forint és 35.25, munic. 34.25—34, m.-hitel 154.50—1.55, franco-magyar 59, földhitel 59.50; takarékl és hitel 62.25 és 62.75; Buda ó-budai népbank 38, budai keresked. 190, országos közp. 81.25, első hazai 2400, külvárosi 66, első budapesti gőzmalom 638, Athenaeum 248—250 forint, egy. magy. gőzh. 8.50. Valuták szilárdabbak, 20 frankos arany 8.96, porosz pénztári utalványok 1.66—75 köttettek.

Felelős szerkesztő: Huszár Imre.

